

За да разберемъ поясню явление-то на различны-тъ фазы лунны, потрѣбно е да помнимъ, че луна-та, во время-то на свое-то обикаляне около земь-тъ, е вѣчно обръжта къмъ послѣдны-тъ само съ еднѣ-тъ си странѣ, друга-та ѝ страна постоянно остава за насъ невидима; а къмъ сѣлице-то, въ продълженіе на 28 дни, луна-та ся обръща то съ еднѣ-тъ, то съ другѣ-тъ си странѣ. Лунны-тъ фазы иматъ у насъ различни имена: когато е освѣтенъ всичкы-тъ пълный кръгъ отъ лунѣ-тъ, мы наричаме това явление *пълнолуние*; когато е освѣтена западна-та половина отъ кръга, наричаме *първа четвърть*; когато е освѣтена само восточна-та половина, — *послѣднѣ четвърть*; онова положеніе на лунѣ-тъ, когато никакъ не е освѣтена обръжта-та къмъ насъ страна, наричаме *новолуние**).

Сѣлично-то затмѣніе и лунно-то затмѣніе ставатъ тогава, кога сѣлице-то, луна-та и земя-та ся докарать едниѣ срѣща другъ на еднѣ правѣ линіѣ. Сѣлично-то затмѣніе става тогава, когато ся докара мѣсячина-та между сѣлице-то и земь-тъ, и такowymъ образомъ заслонява намъ сѣличныя свѣтъ; лунно-то затмѣніе става тогава, когато ся докара земя-та между сѣлице-то и лунѣ-тъ и заслонява на

*) За поголѣмъ очевидность на ученицы-тъ, учителя-тъ ходи въ класснѣ-тъ стаѣ около нѣкой прѣдметъ така, каквото да бѣде постоянно обръжтъ съ лице-то само къмъ него прѣдметъ, откакъ каже понапрѣдъ на ученицы-тъ, че прѣдметъ-тъ, около когото ходи той, замѣнява земь-тъ, а самъ той изображава мѣсячинѣ-тъ. Тогава видѣлина-та, която иде отъ прозорець-тъ, или отъ свѣщъ-тъ, что свѣти отъ странѣ, ще замѣни въ тоя примѣръ сѣлице-то.